

עין משפט
נר מצוה

בז א בר מיי פביז מהל' שבת הלכה יז טור שריע אורח סימן שא סעיף חח:

בז ג ד מיי פייט שם סעיף ב: יז סמך לאין סה טושיע' שם סעיף לד:

בז ה ד מיי פביז מהל' שבת הלכה חס סמך שם טושיע' אורח סימן שם סעיף ב: בזט ד מיי' וסמך שם טושיע' שם וסמך שבת סעיף מנ:

ג ח מיי שם: נא ט מיי שם הלכה יז טושיע' אורח סימן שם סעיף ג: גב י מיי שם הלכה טט טושיע' אורח סי' שם סעיף טו:

גד ז מ מיי וסמך שם טור שריע אורח סימן של סעיף י:

גה ז מיי פביז שם הלכה יז:

מוסף רש"י

לא ישתתף אדם בשבת, בין בהקדן, ואפילו הוהו כחול (רעבי' טז). מוסתפג אדם באלונטיות בייט' ונשבת אס רקח נזקן, ואין חוששין שמה יסחוט (שורבין פח). על אותו דבר, סתיטה (שם), ומביאה בירו, ואין חוששין שמה ישכח ויסחוט (שם), היינו מעלין שמן, לטוך גר, ואמלונטיות, להסתפג בה (שורבין גא), ור"ש לעטמיה דאמר גערניון (פס), אחר גגות וחזרות רשות אחר לכן לללס ששבתו כחזון (מחזות ג). הלכה כסתם משנה, רבי הוה סדר המשנה ומכילה דברי חסם וישרו געניו שגלן סתם ולא הוציר שם אומרו עולין כדי שלא ירבו עניה מפי יחיד ויחזקו כאלו נשנו מפי המונינים ויעשו מעוקן (בבא ג). לבני מחזוא, אחרים דנכל (שורבין גז), עירו של רבא (פסחים ב. ויבז עז), עיר שהיה רבא דר כחוסה קר שמה (ב"ם גז), סבין וממשמשין בבני מעים, של חולה כשבת ואין כפך משום רפואה, דקיסה אימקש לשמה (שנהדרין קא), מדיבאה ועד עצרתא, מסת ועד פלגת (פסחים גב), הוי גולה למקום תורה, למקום סהרס שם (אבות פ"ד מ"ד), ואל תאמר שריא תבא אחרין, יבא לנאן ואחמור לפניו (שם), שחברדיך יקיימוה ביידיך, שכל ספקות שיש לך יאמרו לך, ר"א שאל מולך לטע תלמידים בני מורה המתמכרים עמך ושלו ויחט עמך שם ככלסה ומנינה כדלמירין סריק על בדינים וגוי (שם), ואל בינתך אל תשען, אל תחמר איני נריך לנחת לרב אלא מנצלי יוכל אני לירד לעומקה, ר"א שלא תהא עלל לשאלו דברג כל מה שגלגל עלל הט אונק לשמע הכל מפיו ואחר כך הינן כשחזקו כדלמירין הם ואלוהי תבא אחרין, יניקא, וטרכי כגדלים וקושיו כחוריהו חמנה ומתיישבין ספקין אכזיזי שאין דבין וטשטשין כחגלי הלילה וקורין תמלוי"ה, ר"ל ערלי (רע"ז טז), בגדתא, שם ערלי כגדל, היא עיר השכונה כגדלל משתכסה ככל (בבבכות ה: ויבבכות טו. בב"ב ב): לו: דמן כגדל (מסות י'): עיר כגדלל ומהה כגדל, כפסא סדורו על רב שריחא גלאן היא מוכרס (שם טז): לו: ככל אגלה (יבבכות טז).

מוסף תוספות

א. [קשה], היכי שמענין מחכא דהבאת אלוטיות שריא ביחדי, דהא אבא אחריהו הוו כהדיה, וכדקתני 'חורינו מעלין', ואפילו רבנן לא אסור אלא ביחדי כדבומה מורשא דמנתי, [ור"ל] רעביז.

קמוז:

דתניא א"ר כשהיינו לַמִּדִּין תורה ב'ו', מסתמא^א יחידִי היה שלֵא היה אֵלֶּה אֶחָד מתלמידיו עמו כשהיה רוחֵך כדתינא כמקום שנהגו (פסחים דף גה). שלֵא ירחוֹך תלמיד עִם רבו ואֵם היה רבו כִּרְכִּי לו מותר ומסתמא ר"ש לא היה כִּרְכִּי אֵלֶּה לֵאחַד כשהיה רוחֵך וכשהיו שָׂצִים לִצִּיתם היה התלמיד נושא האלוטיות צפני עֲלֵמָה שר"ש לא היה נושא עמו דהא ס"ל ישיחד מותר להביאה ולא חיישינן לסחיטה והא דקאמר היינו ר"ל כל אֶחָד ואֶחָד צפני עֲלֵמָו כשהיה מגיע וימו לשמש רבו ולעיל צפ' כירה (דף מ:). גרסינן מעשה בתלמיד של ר' מאיר שנכנס אחריו לִצִּית המרחץ ויש ספרים דגרמי תלמידיו ואינוו ובכל הספרים גרסי לקמן כפרק שואל (דף קנא:) תלמידו. מ"ר:

צריך לקשר שני ראשיה לַמַּטֵּה, גניטין צפ' הנוקין (דף נט). מפרש דסכנינא הוה כגד דק דלמרינן (ט סוכני וחומר כי אמגוחא ופלגא דלמגוחא ומשום הכי כִּרְכִּי לקשר שני ראשיה למטה שלֵא יפריחמו מעליו הכוח ואמי לאמיו או משום דנראה כעין משוי לפי שהוא דק מאד ואינו נראה מלבוש אלא"כ נראה קשור: **ס"א**ין מעצבין את הקמן, פירשנו (גרס' כל הכלים) (דף קכ"ג, ד"ה אסובי):

הדרן עלך חבית

חבית פרק שנים ועשרים שבת

גמ' דהנשטקט. שופכן על גופו דלאו דרך רחינה היא שרי לכתחילה אפי' כחמין: **סיפא**. אכל עשרה בני אדם כו': **ומניה כחלון**, הסמוכה לכותל המרחץ: **לאוליירין**, כלנים: **על אוסו דבר**, סחיטה: **הא רבי ופא ר"ש כו'**, הרי כל אלו שמתירין: **מחלר לגג כו'**, ר"ש

לטעמיה דלמר צעירוצין (דף עד). אחד גגות אחד חלירות וא' קרפיות כולן רשות אחת הן לטלטל מזה לזה ואפילו של צעלים הרבה: **עד שהיינו מגיעין כו'**, ומסתמא לא היו מניחין אותה על המעין כמקום הפקר: **כגן חנינאי מסני לה**, דברי בן חנינאי מסיים זה ולאו סתמא: **האוליירין**, כלנין: **מציאין כלרי נשים**, סדינים שהנשים מסתפגין בהם מותר להצינן דרך מלבוש לציט המרחץ: **סכנינא**, סודר גדול [א] סחלי לו צין כספיו ורלאשו עטוף צו: **כִּרְכִּי לקשר שני ראשיה**, זה צוה שלֵא תפול מראשו: **כי מעצביםו מאני לבני חילא**, כשתציאלו כגדי העודצי כוכבים בני החיל המוטלים עליכם לשמשן ואחס מציאים להם בשבת דרך רשות הרצים: **שרבינו צהו למטה מכספיים**, שלֵא יהיו שוליים מונחים ככתפיהם אלא משוכים למטה שהא נראה לצוש: **סך ואח"כ ממשש**, [דקסצרן כחול ממששט ואחר כך סך: **דיומסיסי**], שם נהר שמימיו מלוחים: **שמעמלם**, מחממת: **ומרפא**, שהטיט מלוח: **כל ימיה**, ימי רפואתה: **להאי גיסא כו'**, מתחלת הימים או כסוף: **שקייני**, משקין לרפואה: **מדנחא לעצרה**, אלמא עצרת כסוף: **חמרל דפרוגיסא**, שם העצרה שיינה משוכה: **קפתו עצרה השצנים**, שהיו צעלי הנאה ועסקים כצך ולא היו עוסקים כמורה וילאו למרבות רעה: **לססס**, לפרוגיסא: **ודיומסיס: אימשיך כצרייהו**, אחר היין והרמיצה: **איפקר סלמודיה**, נעקר תלמודו ושכחו: **הסרס היה לצס: הוי גולה למקום סורה**, אס ת"ח אחר אל תשצ אלא כצקום ת"ח כצריך ואל תאמר תלמידים הס יצואו אלי ודי לי כצך למה אהיה גולה: **שצצריך יקיימוס צידך**, שמהא רגיל אללס וכשתשנה מסכת אחת והס אחרת תשמענה ותהא כדורה צצין ואל תשכח הימניה: **ואל ציצסך אל טען**, לומר חסכ גדול אני וחקני וכשאחזור פרק זה או מסכת זו לא תשכח חצרתה ממני: **מגררס**, אשטריי"ל ואדס מגרר צה: **מגררסא דכספא**, לשצבת: **משוס פיקא**, מיט של אותו נהר מחליק ובגדי האדס ינישורין צמים כשהוא נופל ואמי לדי סחיטה: **אלא כסס**, דמני לרפואה וגוירא *משוס שחיקת סמנין: **אלל ציד**, להכסיס די לתוך רגיוו עד שיקא מותר: **מפני הפסד אולוני**, כצמעי ומתוך כך הוה רעצ וחזור ואוכל: **לפופי**, אונמלוטיי"א כמו שעושי' לקטן סיטישצו אצריו ולא יתעסק: **כחומרי שדרס**, חוליות של שדרס שמתפרקה אחת מהן, ולאחר זמן קמיייר דאי ציוס לידה (ט) אמרי' (לעיל דף קסט:) כל האלמור צפ' מוכסה דיחוקאל עושין לחיה צצבת:

הלכה
הגהות הב"ח
(א) גביא סכנינא אמר ר' אבין בר רב כסדא א"ר יוחנן כִּרְכִּי לקשר שני וכו' ואמר ר' חילא: (ב) ש"י ד"ה כחומרי וכו' ציוס ליהא אלא אמרינן, ציוס סוף פ' מפנין ע"ש כרטי' שפי' דלפוט הוה על ידי תמורות וספקיקאות:

גליון הש"ס

גמ' אבד החוש הזה לבב, עי' דבר תנחם כקריים גליונותים כנסוף הספר: רש"י ד"ה אלא כסס (כו' משום שחיקת סמנין, ע"ל דף קכב ע"ב כרטי' ד"ה אפיקטויין:

הגהות הגר"א

[א] ש"י ד"ה סוכמלח מורד גדול, ציוס אכל הכריכים פי' קטן שאין כססה לשלו ודיוו:

לעיו רש"י

הגהות הגר"א

אסור ובעזון מותר, אע"ג דתנינן סתמא כר"ש לית הילכתא כוחדיה, דהא בכירה נמי תנינן סתמא כוחדיה, משהש שעשו אנשי טבריה כו' אמאי"ג דאמר עולא הלכה ככאשי טבריא, הא אמר ליה בר חנמן תבירנהו לסילוגיהו אנשי טבריא, ואוקמנא כר"ש, וספקינן במור"א אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הלכה כרבי יהודה, ודקריק בר יוסף ר' רבה בר בר חנה ואל' כפירוש שמיעא לך דהילכתא כר' יהודה או ככללא אמרתיה, א"ל כפירוש שמיעא ליה), וכוין דפסק ר' יוחנן כפירוש הלכה כר' יהודה כוחדיה עבריין, ומסתפג אפילו בעשר אלוטיות ולא יביאם בידו ואע"פ שאין בהם מים מרובים, דכיון דחד הוא דלמא מנישו ועביר סחיטה, אבל אם היו בני אדם הרבה אפילו אם מסתפגין כולן באלונטיות אחת והיא כשריה במים, כיון ולא אתו לדיי סחיטה, ומותר להביאה בידים כחצר או מן

אסור ובעזון מותר, אע"ג דתנינן סתמא כר"ש לית הילכתא כוחדיה, דהא בכירה נמי תנינן סתמא כוחדיה, משהש שעשו אנשי טבריה כו' אמאי"ג דאמר עולא הלכה ככאשי טבריא, הא אמר ליה בר חנמן תבירנהו לסילוגיהו אנשי טבריא, ואוקמנא כר"ש, וספקינן במור"א אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הלכה כרבי יהודה, ודקריק בר יוסף ר' רבה בר בר חנה ואל' כפירוש שמיעא לך דהילכתא כר' יהודה או ככללא אמרתיה, א"ל כפירוש שמיעא ליה), וכוין דפסק ר' יוחנן כפירוש הלכה כר' יהודה כוחדיה עבריין, ומסתפג אפילו בעשר אלוטיות ולא יביאם בידו ואע"פ שאין בהם מים מרובים, דכיון דחד הוא דלמא מנישו ועביר סחיטה, אבל אם היו בני אדם הרבה אפילו אם מסתפגין כולן באלונטיות אחת והיא כשריה במים, כיון ולא אתו לדיי סחיטה, ומותר להביאה בידים כחצר או מן

הגג וכדומה לו מקום מותר לו לטלטל, אליירין הם (השמשים) [שמשמשין] בני אדם הנכנסין במרחץ, והן חשודין ביימה שמא יטמאו לונטיות זו בשכבת זרעם, א"ל אבוי לרב יוסף והילכתא מאי בר', והילכתא כי הא דא"ר חייא בר רבה א"ר יוחנן הלכה מסתפג אדם באלונטיות ומביאה בידו לתוך ביתו, ומקשינן עלה הא"ר יוחנן הלכה כסתם משנה והנן מסתפג אדם אפילו בעשר לונטיות ולא יביאם בידו, ומפרקינן מתניין ר' יוחנן לא תאני לא סתמא, אלא כבן חנינאי מתני לה, בתלמוד א"י בפרק כירה ר' חנניה בן עקיבא הויר הבאת לונטיות, סכנינא, א"ר אבין בר רב חסדא א"ר יוחנן צריך לקשר ב' ראשיה למטה, א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן למטה כסתמים, וכן זה שאמר רבא לבני מחזוא כי מעבריתו מני דבני חילא, שרביבו להו למטה כסתמים, שלא להראות משא כבתף, אבל נשים לבי בני, פי' דהא קן של נשים כשמביאין להן האוליירין במרחץ לא יחזיקו אלא עד שיתכסה בהן ראשו ורובו, סבין וממשמשין, הילכתא כר' יוחנן דאמר סך וממשמש בבת אחת, והוא משמוש ביד בקלות, אבל לא מתעמלין, פי' פושטין ומקפלין וזרועותיהם לפניהן ולאחריהן, וכן גרליהן ע"ג יריבותיהן ומתחמקין ומזיעין, והוא כמין מעשה (נ"א: והן כמעשה) רפואה ואסור, וכן אסור לעמוד בשבת בקרקעיתה של דיומסת מפני שמעמלת ומרפאה, חמרא דפרוגתא, יין של פרוגתא, והוא שם מקום, ומיא דדימסת, גם הוא שם מקום, כלומר יין של פרוגתא ומים של דימסת טובים הם וערבים ונמשך לב שותה אותן בהן ואינו רוצה לנחיהם ומתאחר שם, ואותן מקומות אין בהן בני תורה והמתאחר שם זמן הרבה מתקפח ושיבות תלמודו, אבל לא מתגרדין, גירוד זה הוא חיטוך בכלי, כי הא דתני רבנן אין גורדיין במגדרת בשבת, רשב"ג אומר אם היו רגליו מלוכלכות בטיט ובצוואה גורד כדרכו ואינו חושש, רב שמואל בר יהודה בעדא ליה אימיה מגדרותא דכספא להתחבך בה, אין יורדין לקיומא, ס"א לפילומא, פי' בקעה ויש שם מים ותחתיו טיט כמו טפל, ואם יבקע ויטבע בו אינו יכול לעלות אלא עד שמתקבצין הרבה בני אדם ומעלין אותו משם, ויש מי שאומר הורחק באוהה בקעה כעטנן ואותן המים משלשלין בני מעזיר, וזה פי' ביקא, פי' אפיקטויין, קיא, אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן לא שנו אלא כסם שהוא אסור אבל ביד מותר, ואין מעצבין את הקמן ביד, פי' מושכין אכריבין של [איש] קטן ומיישב בידו חוליות של שדירה אחת על חברתה והוו עיצוב מלשון עצבון, לפופי יניקא, לחבר אכירים של תינוק, כדתרגי' ויחבר, ולפיך, ואין מחזירין את השבר, אמר רב הונא בגדתאה אמר שמואל

(א) למורה נראה דמצינא ואע"ג עד כפרניהו לסולמיהו אנשי טבריא שייך להלן אחר תיבות כוחיה ענדין ודו"ק, (ב) עי' ערוך עק סלם א'.